

ומלמלא, בגד דק מאוד [כאשר מקפלים אותו הוא בגודל אגוז וחצי], ודינו כלבוש אמצעי (681).

הגמרא מביאה ברייתא ארוכה [תורת כהנים פרשה יא הלכה א-ז], ובה שנינו הרבה דינים בהלכות מעילה.

וכלל הדברים הוא: ישנם דיני מעילה הנלמדים מסוטה, וישנם דינים הנלמדים מעבודת כוכבים, ויש הנלמדים מתרומה, ויש ממה שכפלה התורה לשונה ואמרה "תמעול מעל".

תנו רבנן: אמרה התורה בפרשת מעילה

[ויקרא ה] "נפש כי תמעול מעל", ודרשינן: כל נפש שהוא, אחד היחיד, ואחד הנשיא (682), ואחד כהן המשיח בשמן המשחה. יבואר בגמרא [יט א] אחרי גמר הברייתא.

עוד אמרה התורה [שם] "כי תמעול מעל". ומפרשת הברייתא: אין פירוש "מעל", אלא שינוי (683). המשנה דבר של הקדש מקודש לחול.

וכן הוא אומר בפרשת סוטה [במדבר ה] "איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל", כמו שיבואר.

הברייתא מביאה לימוד נוסף ש"מעל"

683. הראב"ד בפירושו על התורה כהנים מבאר: לפי שיש בתורה לשון מעילה מלשון כפירה בכופר חוב, והיה עולה על הדעת שכוונת התורה היא כפירה במעילה, כגון: המקדיש דבר ואחר כך כופר, ומחייבתו התורה קרבן אשם על כפירותו, או, אם פשע בשמירת הקדש, וכדי לשלול פירוש זה, אמרה הברייתא בלשון שלילה "אין מעילה אלא שינוי".

ובקשר לכך כתב רבינו אליהו מזרחי, שהנוסח ברש"י שם בפירושו על התורה "אין לשון מעילה בכל מקום אלא שינוי", איננה גירסא נכונה. והנכון, שבפרשה זו פירושה של "מעילה" הוא מלשון "שינוי".

ועיין בספר דברי דוד על התורה מרבינו הטורי זהב, המתרגם גירסת רש"י, שגם כופר חוב הוא שינוי רשות, שהרי אין החיוב על החוב, אלא על שבועת שקר, ואם כן, פונה עצמו מרשות הקדוש ברוך הוא, ויש במעשה זה דמיון לעבודת כוכבים, כמבואר לקמן שעבודת כוכבים מוגדרת כ"שינוי".

דבר שאין בו פגם. ובבועז דן למה לא פסקינן כרבי עקיבא, הרי לפי דיוק זה המשנה סתמה כמוהו.

ובספרו יד החזקה [פרק ו מהלכות מעילה הלכה א], לא כתב הרמב"ם כלל הדין של לבוש אמצעי. וכתב הלקוטי הלכות, שכיון שהביא כוס של זהב לדוגמה של דבר שאין בו פגם, משמע שפסק כחכמים.

681. התוס' אינם מבארים הטעם. ויתכן כוונתם, שמפני חוזקו, אינו נפגם עד זמן מרובה. [או, לפי פירושם השני, שאינו ניכר בו הפגם].

והמיוחס לרש"י מפרש: מחמת שדמיו יקרים, אינו לובשו אלא פעם או פעמיים בשנה, ומשמרו הרבה שלא יפגם, ואין בו פגם עד זמן מרובה.

פירוש לפירושו: אף שהמועל אכן לבשו ונהנה ממנו, בכל זאת, שמר עליו שלא יפגם.

682. בפירוש ב מפרש: מלך.

ולפי זה יבואר הגמרא לקמן [יט א]. ועיין שם בהערה 715.